

Examen VSBO PKL 2011

tijdvak 1
maandag 16 mei
07.30 - 10.00 uur

Nederlands

Bij dit examen hoort een uitwerkbijlage.

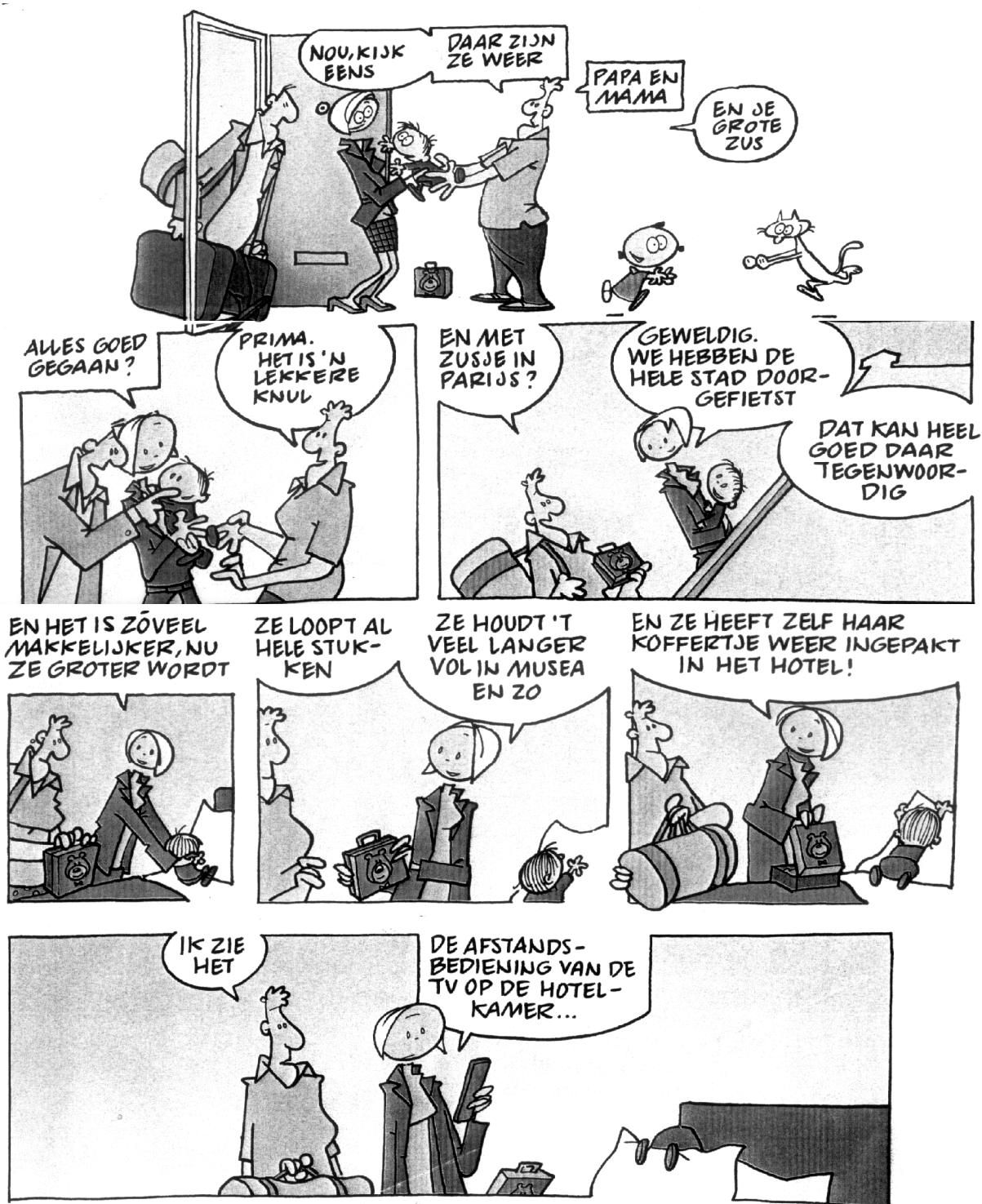
Noteer alle antwoorden in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 6 teksten en 31 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 41 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Tekst 1 Strip

472566 ©

31/09 margriet

Margriet 31/9

- 1p **1** Papa en mama zijn met ‘zusje’ naar Parijs geweest. Ze komen nu thuis bij oma.
→ Citeer de zin waaruit blijkt dat oma tevreden is over broertje.
- 2p **2** Hieronder staan drie beweringen over de strip.
→ Geef in het schema in de uitwerkbijlage bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is. *Doe dit met een kruisje (X).*

bewering
Broertje is met oma thuisgebleven.
Broertje is ouder dan zusje.
De poes en zusje zijn blij elkaar weer te zien.

- 1p **3** De moeder zegt in het laatste plaatje: “De afstandsbediening van de tv op de hotelkamer...”?
→ Waarom noemt ze dit? Zusje heeft...
Maak de zin in de uitwerkbijlage af met maximaal 15 woorden.

Tekst 2 Voetbalclinic in SDK stadion

- 1 **Voetballertjes zover je kijkt. Het SDK stadion vormt vandaag het toneel voor een voetbalclinic, gegeven door Mario Been, trainer van Feyenoord, en enkele Nederlands-Antilliaanse profvoetballers.**

- 2 Honderdvijftig jongens en enkele meisjes, allemaal in hetzelfde T-shirt, hollen achter een bal aan. “Geweldig, dit! De opkomst is super en alle kinderen doen heel erg hun best. Je kunt zien dat ze er plezier in hebben,” vertelt Mario Been. “Ik kwam op het idee om deze clinic te organiseren, toen ik vorig jaar trainer was van NEC Nijmegen. De hoofdsponsor van die ploeg is Curaçao. Er is hier veel talent, ook zij verdienen een kans. Ik heb toen contact gezocht met Peter Oerlemans van Interexpo, hier op het eiland. Hij heeft de organisatie op zich genomen.”

Initiatief

- 3 “Toen Mario mij belde, heb ik gelijk ja gezegd. Dit is een geweldig initiatief. Kijk maar om je heen. Honderdvijftig kinderen die het allemaal geweldig vinden dat ze hieraan mee kunnen doen,” zo gaat Oerlemans verder. “Op dit moment speelt de jeugd van 7 tot 12 jaar. Ze krijgen tips van de profs. Vanmiddag is het de beurt aan de oudere groep van 12 tot 17 jaar, dan verwachten we driehonderd voetballers. We sluiten de dag af met een Happy Hour tussen 5 en 6 uur. Dan kunnen al die kids met de profs op de foto. We maken dan ook de winnaar bekend van het penaltyschieten. Alle kinderen nemen vandaag meerdere penalty’s en wie het meeste scoort, wint.”

Profvoetballers

- 4 “Ik vind dit echt een heel goed initiatief, ik ben blij dat ik mij voor dit soort projecten in kan zetten,” aldus Leroy Fer, voetballer bij Feyenoord. “Ik, maar ook andere profvoetballers zoals Vurnon Anita (Ajax), Shanon Camelia (NEC) en Charlison Benschop (RKC Waalwijk), dienen vandaag als voorbeeld voor deze kinderen. Zij kijken naar ons op. Ik geef ze dan ook veel tips. Niet alleen over hun spel, maar ook over hoe je een goede voetballer wordt. Zo zeg ik ze dat ze goed moeten eten en hun best moeten doen op school. En het is ook heel belangrijk dat je je op een training altijd inzet en naar de trainer luistert.” Ook Vurnon Anita vindt het helemaal te gek. “Het is gewoon heel mooi om hier bij te zijn. Het gaat goed, iedereen heeft het naar zijn zin. Wat wil je nog meer? Het gaat vandaag vooral om het plezier.”

Geslaagd

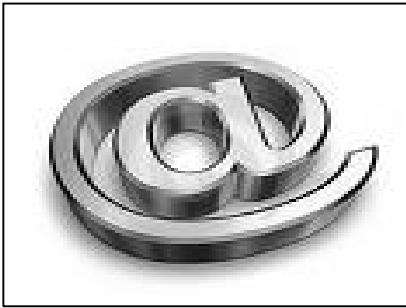
- 5 “Ik ben zeer tevreden over het verloop van de dag tot nu toe. Ik had niet verwacht dat er zoveel kinderen op af zouden komen. We kunnen zeker spreken van een geslaagde dag, nu al. Wat mij betreft doen we dit vanaf nu ieder jaar!” aldus Been.

Naar: www.fr12.nl, december 2009

- 1p 4 In de eerste alinea wordt de inhoud van de tekst ingeleid.
Hoe doet de schrijver dat?
De schrijver
A geeft aan wat de aanleiding is voor het schrijven van de tekst.
B geeft de mening van trainer Mario Been over het onderwerp.
C geeft een korte samenvatting vooraf van de inhoud van de tekst.
D geeft vooraf zijn eigen mening over het onderwerp van de tekst.
- 1p 5 De eerste zin van de tekst luidt ‘Voetballertjes zover je kijkt’.
→ Hoe oud zijn deze voetballertjes?
- 2p 6 Alinea 1 noemt ‘enkele Nederlands-Antilliaanse profvoetballers’.
→ Uit welke Nederlandse teams komen deze profvoetballers volgens de tekst?
- 2p 7 Hiernaast is een afbeelding van het shirt van een van de genoemde voetbalclubs.
→ Van welke club is dit shirt? Bewijs dit met een citaat uit de tekst. *Doe het als volgt:*
Dit is het shirt van de club ... want in de tekst staat: ...
-
- 1p 8 Wat zegt Peter Oerlemans in alinea 3?
A Oerlemans geeft een overzicht van de activiteiten van de clinic.
B Oerlemans geeft zijn mening over de deelnemers aan de clinic.
C Oerlemans legt uit wat het doel is van de clinic.
D Oerlemans legt uit wat het vervolg zal zijn van de clinic.
- 2p 9 Er komen verschillende mensen in deze tekst aan het woord.
→ Welke mensen zijn dat? *Schrijf de namen op.*
- 2p 10 Hieronder staan vier beweringen op basis van de tekst.
→ Geef in de uitwerkbijlage bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
Doe dit met een kruisje.

bewering
Mario Been had meer kinderen op de clinic verwacht dan er gekomen zijn.
Mario Been en Shanon Camelia horen bij hetzelfde voetbalteam.
Het initiatief voor deze voetbalclinic is van Peter Oerlemans.

Tekst 3 Apenstaartje

Apenstaartje naar museum

- 1 Het Museum voor Moderne Kunst in New York heeft het apenstaartje opgenomen in zijn designcollectie. In een gisteren uitgegeven verklaring roemt het *Museum of Modern Art* de 'designkracht' van een symbooltje dat in elk e-mailadres voorkomt: men vindt het zo'n belangrijk ontwerp dat het een plek moest krijgen in hun museum.
- 2 Het @-symbool werd in 1971 gebruikt door ingenieur Ray Tomlinson om zijn eerste e-mail ooit te versturen. Hij zocht op zijn toetsenbord naar een teken om de naam van een persoon en de naam van een computer te scheiden. Aangezien het apenstaartje nauwelijks werd gebruikt, leek het hem slim om dit teken in te zetten. Tegenwoordig wordt het apenstaartje dan ook vooral geassocieerd met elektronische boodschappen die via het internet worden verstuurd.
- 3 Maar volgens het museum gaat het om een oud symbool dat mogelijk al in de zesde eeuw gebruikt werd. In het verleden heeft het apenstaartje heel andere dingen betekend dan het 'at' van tegenwoordig. In Nederland gebruikte men @ voor het woord anno. @1672 betekent dus anno 1672. Op rekeningen pronkte het teken ook regelmatig, bijvoorbeeld in: 7 kilo suiker @ 2 gulden per stuk = 14 gulden. Vanwege deze betekenis en de vermelding op rekeningen was het symbool dan ook opgenomen in het standaard toetsenbord van de typemachine, al werd het weinig in getypte documenten gebruikt.
- 4 Het apenstaartje, zoals het @-symbool in Nederland tegenwoordig wordt genoemd, heet trouwens in Rusland het hondje, in Finland de kattenstaart, wordt in China aangeduid met muisje en de Italianen noemen het de slak.

Naar: Amigoe, maart 2010

- 1p 11 Een afbeelding bij een tekst kan verschillende functies hebben. Welke functie heeft de afbeelding bij deze tekst?
- A De afbeelding is nodig om de tekst te kunnen begrijpen.
 - B De afbeelding trekt de aandacht van de lezer.
 - C De afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.

- 1p **12** Alinea 1 meldt: '*Het Museum voor Moderne Kunst in New York heeft het apenstaartje opgenomen in zijn designcollectie.*'
 → Wat is de reden dat het Museum dit heeft gedaan?
Gebruik maximaal 15 woorden voor je antwoord.
- 1p **13** Wat is de hoofdgedachte van de tekst?
A Het apenstaartje is wereldbekend en heeft verschillende benamingen in verschillende landen.
B Het apenstaartje is zo belangrijk dat het nu in de designcollectie van het Museum voor Moderne Kunst in New York zit.
C Het apenstaartje werd door Ray Tomlinson voor het eerst gebruikt om een e-mail te versturen.
D Het apenstaartje wordt tegenwoordig vooral geassocieerd met elektronische boodschappen.
- 1p **14** De tekst noemt nog andere benamingen voor het @-symbool, behalve apenstaartje.
 → Noem vier van deze benamingen.
- 2p **15** Hieronder staan vier beweringen over het apenstaartje.
 → Geef in de uitwerkbijlage bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is op basis van de tekst. *Doe dit met een kruisje.*

bewering
Ingenieur Ray Tomlinson heeft het apenstaartje uitgevonden.
Het @ werd vroeger op rekeningen gebruikt.
Het @ op het toetsenbord werd vóór 1971 veel gebruikt.
Het @ gaat naar het museum omdat het een heel oud teken is.

Tekst 4 Mijn Lijf

In de spiegel zie ik een enorm achterwerk

1 “Toen ik mijn vriend vijftien jaar geleden leerde kennen, was ik ongeveer net zo slank als nu, maar snel daarna werd ik zwaarder. Het begon toen we gingen studeren. Van huis uit kende ik bij wijze van spreken alleen naturel- en paprikachips. Er werd bij ons thuis amper gesnoept. Eenmaal op kamers ontdekte ik dat er veel meer lekkere dingen bestonden. En bier, hè. In twee jaar tijd kwam ik vijftien kilo aan. Mijn vriend maakte het niks uit. Volgens hem was ik net zo mooi. Bovendien was hij zelf ook aangekomen. Maar ik was er niet echt blij mee. Het voelde alsof er een laagje over me heen zat.”

2 “Na mijn studie besloot ik onder begeleiding te gaan afvallen. Ik kwam terecht bij een voedingsconsulent en dat beviel hartstikke goed. De kilo's vlogen eraf. Tot ik een nieuwe baan in een andere stad kreeg en doorde-weeks weer op kamers ging wonen. Weg routine! Al snel woog ik 80 kilo. Maar nu is alles anders. Drie jaar geleden veranderde ik weer van baan, wat voor mij echt als een nieuw begin voelde. Ik maakte weer een afspraak met een diëtist, ging hardlopen en viel bijna vijftien kilo af. En dit keer hou ik het wel vol. Ik ben al twee jaar vrij

stabiel op 68. Het liefst zou ik 65 wegen, dan heb ik wat speling, want 70 kilo vind ik echt te zwaar.”

3 “Soms moet ik streng zijn voor mezelf. Ik kan niet alles eten wat ik wil en na de vakantie pak ik mijn dieetboek er weer bij. En als iemand op het werk iets trakteert, neem ik alleen als het zelfgemaakt is. Vroeger durfde ik niemand teleur te stellen, maar ik merk dat mensen het best begrijpen als ik het uitleg. Gelukkig heb ik geen last van een knagend hongergevoel, anders is het zo zwaar om lekkere dingen te weigeren.”

4 “Mijn borsten zijn kleiner geworden, en dat bevalt me beter. Ze zitten niet meer in de weg tijdens het sporten. Ik baal nog wel van mijn billen.”

5 “Ik zie een enorm achterwerk in de spiegel. Het kan zijn dat ik nog steeds dat beeld van die 80 kilo in mijn hoofd heb, waardoor ik niet goed kan beoordelen hoe ik er echt uitzie. Het enige wat steviger had gemogen, is mijn huid. Die is zo dun dat ik van het kleinste stootje een blauwe plek krijg.”

Shenaida, 34 jaar

Wil jij ook in Mijn Lijf? Stuur een mail met gegevens over jezelf naar Viva.

Naar: Rubriek Mijn Lijf, Viva 54

- 1p **16** Wat voor soort tekst is dit?
A een advertentie
B een kort verhaal
C een nieuwsartikel
- 1p **17** De hele tekst staat tussen aanhalingstekens. (“...”).
 → Wat is de reden daarvoor?
- 1p **18** Hoeveel kilo weegt Shenaida nu?
- 1p **19** Welk van de volgende tussenkopjes dekt het beste de inhoud van alinea 3?
A Discipline
B Teleurstelling
C Traktatie
- 1p **20** Lees de laatste alinea.
 → Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin die de kerngedachte van deze alinea bevat.
- 3p **21** Hieronder staan beweringen gebaseerd op de inhoud van de tekst.
 → Geef in de uitwerkbijlage bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
Doe dit met een kruisje.

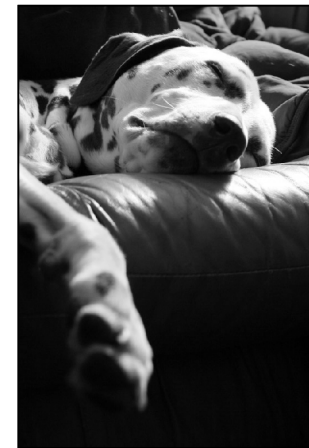
bewering
Shenaida kan alleen onder begeleiding haar gewicht behouden.
Shenaida snoept weinig voordat ze op kamers ging wonen.
Shenaida is tevreden over haar huid.
Shenaida is tevreden over haar borsten.

Tekst 5 Rosalindes column

Rosalinde doet verslag van haar belevenissen. Deze week past ze op de hond van haar ouders, die op vakantie zijn. De grote vraag is: wie is nu eigenlijk de baas in huis?

Hondsmoe!

- 1 Mijn ouders zijn een weekje op vakantie. Je mag één keer raden wie er op de hond past! Normaal slaapt ie bij mijn moeder, maar nu kruipt hij bij mij in bed. In eerste instantie vond ik dat wel oké, want hij is in deze koude wintertijd een soort warm kruikje. Maar als hij het 's ochtends zat is, doet hij er alles aan om mij uit bed te krijgen. En ik houd juist van uitslapen, maar 10 uur slaap vindt hij meer dan genoeg. Zodra hij door heeft dat ik me nog een keer wil omdraaien, komt hij naar me toe sluipen en kruipt ie over me heen. Als ik dan nog steeds niet reageer, gaat hij over op plan B: over m'n kussen kruipen en piepend naast m'n hoofd zitten. En als je dacht dat je zelf uit je mond ruikt 's ochtends ... pffffff!
- 2 Daar blijft het niet bij, want na een tijdje springt hij uit bed en gaat heen en weer lopen. Op een gegeven moment heb ik het daar dan helemaal mee gehad en sta ik toch maar op. Hij is dan door het dolle heen en rent m'n kamer uit naar de woonkamer. Tegen de tijd dat ik – met piekhaar en al – de woonkamer in strompel, ligt hij al op de bank ... te slapen! Wat is er mis met mijn bed?! Maar zodra hij het belletje hoort waar zijn riem aan hangt, springt hij de bank weer af en wordt ie helemaal wild. Dan springt hij zelfs op z'n achterpoten op en neer! Dat riempje is zijn alles. Als hij het aan heeft, gaan we naar het bos om te joggen. Zo heb ik gesport en Bacchus lekker gierend: twee vliegen in één klap.
- 3 En nu doen we alles samen: naar de supermarkt, tv kijken en hij gaat zelfs mee naar mijn favoriete eetcafé Facet. Ik heb daar nooit een biertje aangeboden gekregen. Neem ik Bacchus mee, krijgt hij een drankje! De jongen in kwestie vond het maar zielig dat Bacchus als enige niks te drinken had. Maar ik laat hem geen bier drinken, hoor!

XXX, Rosalinde

Naar: Hitkrant, februari 2010

- 1p **22** Boven alinea 1 staat het kopje **Hondsmoe**.
Wie is/zijn 'hondsmoe'?
- A** alleen de hond
 - B** alleen Rosalinde
 - C** Rosalinde en de hond
- 1p **23** In alinea 1 staat: 'In eerste instantie vond ik dat wel oké,...'
→ Naar welk zinsgedeelte verwijst het woord 'dat'? Citeer het zinsgedeelte.
- 1p **24** Waarmee wordt de hond vergeleken in alinea 1?
- 1p **25** Wat is het verband tussen alinea 1 en 2?
- A** Alinea 1 en 2 vormen een opsomming.
 - B** Alinea 1 en 2 vormen een tegenstelling.
 - C** Alinea 2 is een conclusie bij het gestelde in alinea 1.
 - D** Alinea 2 noemt een voorbeeld van het gestelde in alinea 1.
- 1p **26** In alinea 2 staat een uitdrukking die aangeeft dat Rosalinde haar activiteiten combineert met die van de hond.
→ Citeer die uitdrukking.
- 1p **27** Wat is de functie van de laatste alinea?
- A** een advies geven
 - B** een nieuw gegeven toevoegen
 - C** een samenvatting geven
- 2p **28** Hieronder staan drie beweringen over de hond.
→ Geef in de uitwerkbijlage van elke bewering aan of deze klopt met de tekst.
Doe dit met een kruisje.

bewering
De hond wil graag alleen in Rosalindes bed liggen.
Zodra de hond het belletje van zijn riem hoort, weet hij dat hij naar buiten mag.
De hond stinkt 's ochtends erg uit zijn bek.

Tekst 6 Hoe sociaal zijn mensapen?

De gibbons, de echte mensapen, en de mens zijn de hoogst ontwikkelde primaten*. Men onderscheidt verschillende soorten mensapen: de orang-oetans die voorkomen op Sumatra en Borneo (Indonesië en Maleisië), de chimpansee, die in West- en Centraal-Afrika leeft, de bonobo in Centraal-Afrika en tenslotte de gorilla, die ook in Centraal-Afrika voorkomt.

Ze vertonen wel opvallende verschillen in hun sociale levenswijze. Gibbons leven paarsgewijs, al of niet in gezelschap van één of twee jongen. Orang-oetans plegen solitair door het leven te gaan, hoewel ze in en rond vruchtdragende bomen laten zien toch zekere 'contactuele eigenschappen' te bezitten. Chimpansees en bonobo's leven in groepen, waarvan de kern bestaat uit vaak aan elkaar verwante vrouwtjes en hun jongen, maar waarvan ook mannetjes in een meer losvast verband deel uitmaken. En gorilla's leven in hechte familiegroepen met aan het hoofd de leider, een dominante zilverrug man.

Je kunt je afvragen op welke van deze (mens)apen wij qua sociaal gedrag het meest lijken.

Naar: Artis Gids

** uit het Latijn:*

de zoogdierengroep waartoe halfapen, apen, mensapen en mensen behoren

- 1p **29** Er zijn verschillende soorten mensapen.
→ Hoeveel soorten worden er in de tekst genoemd, behalve de gibbons?
- 1p **30** Welke van de in de tekst genoemde mensapen leven meestal zonder partner?
- 2p **31** Hieronder staan drie beweringen.
→ Geef in de uitwerkbijlage bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is op basis van de tekst. *Doe dit met een kruisje.*

bewering
Mensapen verschillen onderling in hun sociale levenswijze.
Chimpansees en bonobo's leven samen.
Een zilverrug is een gorilla.